

מסמלים את דגל הניצחון
וקריאה בשם האל

ימי תשועה

דגלי שבטי ישראל כמדבר
כמו דגל מדינת ישראל

בס"ד

מפתח הכלב מתוך אמונה לפרשת "במדבר"

1. "איש על דגלו באתת לבית אבתם יחנו בני ישראל מנגד, סביב
לאהל מועד יחנו".

מדוע ציוה הקב"ה על שבטי ישראל להרים דגלים?

על כך עונה המדרש:

בשעה שנגלה הקב"ה על הר סיני ירדו עמו כ"ב רבבות של מלאכים... והיו כולם עשויים
דגלים... כיון שראו אותן ישראל שהם עשויים דגלים דגלים - התחילו מתאווים לדגלים. אמרו:
"הלואי כך אנו נעשים דגלים כמותן"... אמר להם הקב"ה: "מה נתאוויתם לעשות דגלים -
חייכם שאני ממלא משאלותיכם"... מיד הודיע הקב"ה אותם לישראל ואמר למשה: "לך עשה
אותם דגלים כמו שנתאוו" (במדבר רבה)

• מי ביקש את הדגלים? מה הסיבה לכך?

מה מיוחד בדגלים שעם ישראל כל כך התאוה להם?

על כך עונה בעל ה"כלי יקר":

והקרוב אלי לומר בזה, שעיקר חשקם של ישראל היה להראות לכל העמים כי שם ה' נקרא
עליהם ויראו מהם, ועל ידי זה יישאו **דגל הרוממות והניצחון** בכל ד' רוחות העולם... וזה אות
הדגל, כי הוא סימן הניצחון במלחמה. ודגל זה הוא בשם ה', כי לא בחרבם ירשו ארץ כי בשם ה'.

• מה מסמל הדגל על פי ה"כלי יקר"?

• הסבירו על פי דבריו: מה רצו לבטא באמצעות הדגל?

השלימו:

רצונם של בני ישראל היה להוות _____ וסימן לקב"ה ב _____, ולכן לא הסתפקו בדגלים
כאומות העולם, המורים על התאגדות אנושית. מטרת בני ישראל הייתה להיות כאן בארץ
כמו _____ השרת הקוראים בשם ה': "ממלכת כהנים וגוי _____".
תרמילון: מלאכי / עולם / אות / קדוש.

מסמלים את דגל הניצחון
וקריאה בשם האל

ימי תשועה

דגלי שבטי ישראל כמדבר
כמו דגל מדינת ישראל

2. איך נראו הדגלים? קראו את דברי רבנו בחיי על הפרשה:

"והיה להם י"ב מפות, מפה לכל שבט ושבט. והיו המפות משתנות בגווניהן וצבעוניהן חלוקים זה מזה..."

יהודה - צבע מפתו כעין השמים, מצויר בה אריה.

יששכר - צבע מפה שלו דומה לכחול, מצויר בה שמש וירח על שם שהיו בקיאים בתקופות ומזלות.

בזבולון - צבע מפה שלו לבנה, סימן לעשרו שהכסף לבן, ומצויר בה ספינה.

ראובן - מפה שלו אדומה, מצויר בה דודאים.

שמעון - מפתו ירוקה, מצויר בה שכם.

גד - מפה שלו מעורב לבן ושחור, מצויר בה גדוד.

אפרים ומנשה - מפות שלהם כמראה השוהם, בשל אפרים מצויר בה שור ובשל מנשה – ראם.

בנימין - מפתו כלולה מכל הצבעים, מצויר בה זאב.

דן - מפתו דומה לספיר, ומצויר בה נחש.

אשר - צבע מפתו דומה לאור השמן, מצויר בה אילן זית.

נפתלי - צבע מפתו דומה ליין צלול, מצויר בה איילה..."

• לפי מה קבע כל שבט את אופי הדגל שלו?

• מה לדעתכם מבטאים הציורים שעל גבי הדגלים?

• קראו את דברי רש"י:

הידעת?

המשכן היה נוכח במרכז
וכל השבטים על דגליהם
מסביב, ללמדנו שלמרות
השוני והייחוד בין כל
שבט ושבט -
יש לב שמחבר בין כולנו.
עבודת ה'.

"צבעו של זה לא כצבעו של זה, צבע כל אחד כגוון אבנו הקבועה
בחושן, ומתוך כך יכיר כל אחד את דגלו". מה מבטאים הצבעים
על פי רש"י?

• אילו הייתם נדרשים להמציא דגל ישראל: מה היה מאפיין
אותו?

מה מסמל דגל המדינה

תחיית עם ישראל בארצו לאחר גלות ארוכה מלווה בדגל. הדגל מסמל גיוני מלכות של עם
בן חורין, וכן את רצונם של ישראל לקרוא בשם ה'. ואכן, גלגלה ההשגחה שדגל ההסתדרות
הציונית ודגלה הרשמי של מדינת ישראל ידמה לטלית, כפי שמתאר דוד וולפסון:

בפקודת מנהיגנו הרצל באתי לבאזל כדי לעשות את כל ההכנות לקונגרס... בין השאלות הרבות שהעסיקוני הייתה...
באיזה דגל נקשט את אולם הקונגרס? מה הם צבעיו? הן דגל אין לנו... והנה הבהיק רעיון במוחי: הרי יש לנו דגל לבן
כחול - הטלית אשר בה נתעטף בתפילתנו. טלית זו היא סמלנו. נוציא את הטלית מנרתיקה ונגלול אותה לעיני ישראל
ולעיני כל העמים. הזמנתי אז דגל כחול לבן ומגן דוד מצויר עליו.

מסמלים את דגל הניצחון
וקריאה בשם האל

ימי תשועה

דגלי שטוי ישראל כמדבר
כמו דגל מדינת ישראל

מה מסמלת הטלית? מדוע נבחרה הטלית לייצג את דגל ישראל?

דבר תורה לשבת פרשת "במדבר":

בפרשתנו מתארת התורה את סדר חניית עם ישראל במדבר: "איש על דגלו באתת לבית אבותם יחנו בני ישראל מנגד, סביב לאהל מועד יחנו". המדרש מתאר שבמעמד הר סיני ראה עם ישראל את מלאכי השרת עשויים דגלים דגלים והתאוו להיות כמותם. מפרש בעל ה"כלי יקר" שתאוותם הייתה לפרסם את רוממות הניצחון ולקרוא בשם ה', כלומר להודיע בעולם שכל כוחם וגבורתם היא ממנו.

הציור על הדגלים מבטא את התכונה המיוחדת של כל שבט ושבט לפי ברכת יעקב לבניו, וצבע הדגלים הוא כצבע אבני החושן. הייחודיות של כל שבט מופנית כלפי אוהל מועד – לומר בזה שכל ישראל מאוחדים בעבודת ה'. גם דגל ישראל בצבעי הטלית מבטא את הייעוד של עם ישראל לקרוא בשם ה'.